

LAUSUNTO LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI EDUSKUNNALLE LAIKSI TYÖTTÖMYYSTURVALAIN MUUTTAMISESTA

Vates-säätiö sr on vammaisten ja osatyökykyisten henkilöiden työllistymistä edistävä asiantuntijaorganisaatio. Tämä lausunto koskee hallituksen esitysluonnoksen **liikkuvuusavustuksen myöntämiseen ja yritystoiminnan sivutoimisuuteen** liittyviä kohtia ja sen sisältöön ovat vaikuttaneet Vates-säätiön taustayhteisöt.

Liikkuvuusavustus

Hallituksen esityksen liikkuvuusavustusta koskevien muutosten tavoitteena on tehostaa työnhakijoiden alueellista liikkuvuutta laajentamalla avustuksen soveltamisalaa ja korottamalla avustuksen määrää. Nykyisenlainen liikkuvuusavustus on ollut voimassa vuoden 2017 alusta, mutta selvitysten mukaan se on ollut verrattain vähän käytetty. Yhtenä vähäisen käytön syynä voi olla vähäinen tietämys avustuksesta sekä se, ettei sitä voi käyttää alle 18 tunnin viikkotuntimäärän osa-aikatyössä. Hallituksen keväällä 2017 tekemä linjaus lisätä tiedottamista liikkuvuusavustuksesta voi lisätä sekä työnhakijoiden liikkuvuutta että liikkuvuusavustuksen käyttöä.

Mahdollisuus osa-aikatyöhön tukee vammaisten ja pitkäaikaissairaiden henkilöiden yhdenvertaista työllistymistä. Osa-aikatyön tekeminen nykyisen lain mukaisena, vähintään 18 viikkotuntin mittaisena, ei aina sovellu vammaisten henkilöiden työaikoihin tai -tapoihin.

Se, että työn vastaanottamista myös oman työssäkäyntialueen ulkopuolelta tuettaisiin ilman, että siihen sisältyy velvollisuus määrätyn tuntimäärän tekemiseen, voi auttaa tiettyä osatyökykyisten henkilöiden ryhmää vastaanottamaan työtä paremmin ja mahdollinen kohderyhmä laajenee välittömästi. Myös rekrytointikoulutukseen osallistumisen mahdollistaminen liikkuvuusavustuksella vahvistaisi osatyökykyisten siirtymistä paikkakunnalta toiselle työmahdollisuuksien takia.

Yritystoiminta

On hyvä, että ehdotuksessa on otettu huomioon se, että vähäininkin yritystoiminta voi tarjota työttömälle mahdollisuuden palata työelämään. Tämä on erityisen tärkeää henkilöllä, jolla on vamma tai sairaus, ja erityisesti nuorelle, joka ei muulla tavalla vammansa tai sairautensa takia ole päässyt näyttämään kykyjään työmarkkinoilla. Ehdotuksen mukaan neljä kuukautta katsottaisiin vielä sivutoimiseksi yrittämiseksi. On hyvä, jos tämä olisi sääntö, eikä sitä jätetä viranomaisten harkittavaksi, jolloin käytännöt eri puolella Suomea voisivat vaihdella ja saattaa ihmiset eriarvoiseen asemaan.

Vates-säätiö sr tukee lain 8 luvun liikkuvuusavustukseen tehtäviä muutoksia sekä yritystoimintaan liittyviä neljän kuukauden sivutoimisuutta koskevia muutoksia.

Korostamme kuitenkin, että neljä kuukautta on liian lyhyt aika käynnistää ja vakiinnuttaa yritystoimintaa. Erityisesti henkilöille, joilla on jonkinlaista tukea edellyttävä vamma tai sairaus, pitäisi mahdollistaa yritystoiminnan käynnistämiseen riittävästi aikaa ja resursseja. Tämän lisäksi pitkäaikaisen ja joissakin tapauksissa jatkuvan tuen tarvetta ei voi liiaksi korostaa. (Työkonsulenteilla ja vastaavilla työnimikkeillä työskentelevillä on laaja osaamisalue jota voisi hyödyntää yritystoiminnan kehittämisessä.)

Vammaisen henkilön yrittäjyyden tuista on tehty selvitys, jossa on esitetty yritystoimintaa aloittavan vammaisen henkilön ja palvelujärjestelmän monitahoisuus. (Vammaisten henkilöiden yrittäjyys ja sen tuki. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 22/2017, s. 27).

Helsingissä 14. päivänä kesäkuuta 2017



Jaana Pakarinen
Säätiön johtaja